

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra O.T.

Citation: Andersen, H. C.: "O.T.", i Andersen, H. C.: *O.T.*, udg. af Mogens Brøndsted , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987, s. 19. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen04val-shoot-idm140137151479776/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2021)

Anvendt udgave: O.T.

brune Hede og det buskede Moseland! De skulde see Vildmosen i Vendsyssel, det er en Strækning! næsten altid svæver den vaade Taage over dens utilgængelige Midte, som ingen kjender. Det er ikke 50 Aar siden, den endnu var Opholdssted for Ulve. Ofte kommer der Brand derude, Svovlstofgasset gennemtrænger den, milevidt kan man see Ilden!»

»Alt det skulde min Søster *Sophie* høre!» sagde *Vilhelm*. »De vilde gjøre Lykke hos hende! den velsignede Pige! hun er det bedste Hoved hjemme, men hun holder af Effect. Hun er forfalden til *Hoffmann* og *Victor Hugo*. *Byron* har hun hver Nat i Sovekammeret. De var istand til, ved at fortælle hende om den jydsk Vestkyst, Heder og Moser, at faae hende til at gjøre en Reise derover. Man skulde heller ikke troe, vi havde saa romantiske Situationer i vort eget Land!»

»Hun er Deres eneste Søster?» spurgte *Otto*.

»Nei!» svarede *Vilhelm*, »jeg har to; *Louise* hedder den anden. Hun er nu en ganske modsat Character; jeg veed ikke, hvilken af dem man maa holde meest af. Har De ingen Sødskende?» spurgte han *Otto*.

»Nei!» svarede denne, med det forrige uvillige og halv veemodige Træk. »Jeg er eneste Barn. Der er stille og eensomt ovre i mit Hjem, jeg har kun min Bedstefader levende. Han er en rask, stærk Mand, men en af de alvorlige Folk. Han læste Mathematik med mig, det kan han tilgavns. Præsten lærte mig Latin, Græsk og Historie; men i Religionen havde jeg to, som toge sig af mig, Præsten og min gamle *Rosalie*. Hun er en god Sjæl. Hvorofte drillede jeg hende ikke, var kaad, næsten ond. Hun holdt dog saa meget af mig, hun var mig Moder og Søster, hun gav mig Religion, ligesaa godt, som Præsten, skjøndt hun er katholsk. Fra min Faders Barndom har hun været, som et Slags Gouvernante, i Huset. De skulde see, hvor veemodigt hun smilte, naar hun hørte mig i Geographic, og vi da læste om hendes kjære Schweits, hvor hun var født, om Sydfrankerige, hvor hun engang, som Barn, havde reist. Den jydsk Vestkyst maa ogsaa tage sig mager ud oven paa disse Lande!»

»Men hun kunde jo have gjort Dem katholsk! der skulde dog aldrig hænge lidt ved?»

»*Rosalie* var en fornuftig gammel Pige; hendes Lærdomme kunde *Luther* selv være bekjendt. Hvad der er helligt for Menneskets Hjerter, bliver ogsaa helligt i hver Religion!»

»Men at bygge Altere for *Madonna*!» udbød *Vilhelm*, »at tilbede

En, som ei engang Bibelen gjør til en hellig Person, det er dog lidt for galt! og saa al det Vraavl de have for med Røgelse og Klokkeringning! jo jeg kunde have Lyst at slaae Hovedet af Paven og hele Cleresiet! sælge Aflad —? Men det maa ogsaa være Folk, der ret troe paa det! jeg vil ikke engang tage Hatten af for Madonna!»

»Da vil jeg! og i mit Hjerter bøie mig for hende!» svarede Otto alvorligt.

»Tænkte jeg det ikke nok! hun har gjort Dem cathoisk!»

»Paa ingen Maade! jeg er saa god en Protestant, som De; men hvorfor skulde vi ikke agte Christi Moder? Hvad Catholicismens Ceremonivæsen, Aflad og alle disse Præste-Tilsætninger angaaer, er jeg med at kappe Hovedet af alle, som saaledes nedværdige Gud og den menneskelige Forstand. Men i meget ere vi ubillige. Vi glemme saa let det første og store Bud: elsk din Næste, som Dig selv! vi ere ikke tolerante. Blandt vore Fester have vi een for de hellige tre Konger, den holdes endnu af Menigmand; men hvad have disse Konger gjort? De knælede for Christi Krybbe, derfor hædre vi dem. Guds Moder har derimod ikke en Festdag! ja Mængden smiler selv ved Navnet! — Vil De blot roligt høre mit simple Raisonnement og vi skulle blive enige. De vil tage Hatten af, og bøie Dem for Madonna. Kun to Tilfælde ere tænkelige: Christus har enten ganske været et Menneske, eller, som Bibelen lærer os, et guddommeligt Væsen; jeg vil nu antage dette sidste. Han er Gud selv, der paa en os ubegribelig Maade fødtes af Jomfrue Maria. Men da maatte hun være det reneste, det fuldkomneste qvindelige Væsen, da Gud fandt hende værdig at føde Sønnen den Eenbaarne; hun bliver da saa hellig, som et Menneske kan blive det, og vi maae bøie os dybt for den Rene, den Ophøiede. Jeg antager, at Christus var et Menneske, som vi, ellers kan han, efter min Tro, ikke opfordre os til at efterligne sig; det var heller ikke stort, som Gud at gaae en legemlig Død imøde, hvor han kunde banlyse hver Smerte. Var han nu kun Menneske, født af Maria, da bør han dobbelt beundres, da maae vi knæle for hans store Aand, hans oplysende og trøstelige Lære. Men kunne vi da glemme, hvor meget Moderen har virket ind paa Barnet, hvor ophøiet og dyb hendes Sjæl har været, hun, som først talte til hans Hjerter. Vi maae agte og ære hende! Overalt hvor hun i Skriften træder frem, see vi et Exempel paa Omhu og Kjærlighed; med hele sin Sjæl hænger hun ved Sønnen. Husk, hvorledes hun ængstedes og søgte ham i Templet,